

STANDARDY WYMAGAŃ BĘDĄCE PODSTAWĄ PRZEPROWADZANIA EGZAMINU MATURALNEGO

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE

Zdający zna i rozumie zjawiska oraz procesy z następujących obszarów:

- 1) społeczeństwo,
- 2) polityka,
- 3) prawo,
- 4) problemy współczesnego świata,

które stosuje do opisu, wyjaśnienia i oceny poniższych zagadnień oraz problemów:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) życie społeczne – formy, prawidłowości, instytucje,2) społeczeństwo polskie – struktura i problemy,3) naród, patriotyzm, nacjonalizm,4) państwo – geneza, atrybuty, funkcje,5) demokracja – zasady, wartości, procedury, instytucje,6) polityka – ideologie i doktryny polityczne, partie polityczne, kultura polityczna,7) urządzenie Rzeczypospolitej Polskiej – konstytucja, organy władzy, samorząd terytorialny,8) społeczeństwo obywatelskie – formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym,9) prawo – funkcje, źródła, dziedziny, hierarchia norm prawnych,10) sądy i trybunały w Polsce,11) prawa człowieka i ich znaczenie we współczesnym świecie,12) obywatel wobec prawa,13) Polska w Europie,14) Unia Europejska – instytucje, zasady działania,15) stosunki, organizacje i instytucje międzynarodowe,16) problemy współczesnego świata – konflikty, terroryzm, ubóstwo, choroby cywilizacyjne,17) planowanie własnej kariery zawodowej w związku z uwarunkowaniami pojawiającymi się na rynku pracy.	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) procesy społeczne, ruchy społeczne,2) wartości społeczne – konflikty wartości,3) społeczeństwo polskie – dynamika przemian, modernizacja,4) historyczne i współczesne formy państw,5) modele ustrojowe państw demokratycznych,6) zagrożenia dla demokracji,7) urządzenie Rzeczypospolitej Polskiej – zasady funkcjonowania organów władzy publicznej,8) zasady tworzenia i egzekwowania prawa,9) prawa człowieka – generacje, procedury ich ochrony,10) elementy prawa cywilnego, karnego i administracyjnego,11) zjednoczona Europa – szanse i bariery rozwoju,12) zasady polskiej polityki zagranicznej,13) wyzwania współczesności – globalizacja, migracje, ochrona środowiska naturalnego, genetyka.

II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Zdający stosuje wiadomości i słownictwo do wyjaśnienia procesów zachodzących we współczesnym świecie:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) dokonuje selekcji i porządkowania faktów,2) korzysta z różnorodnych źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym,3) odróżnia informacje o faktach od opinii,4) lokalizuje ważne wydarzenia i postacie życia publicznego w czasie i przestrzeni,5) wskazuje przyczyny i skutki różnych wydarzeń i procesów,6) rozpoznaje problemy społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata,7) znajduje i czyta ze zrozumieniem przepisy prawne odnoszące się do danego problemu,8) wypełnia druki urzędowe, sporządza różnego typu pisma.	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) dokonuje krytycznej analizy materiałów źródłowych,2) analizuje stanowiska różnych stron debaty publicznej.

III. TWORZENIE INFORMACJI

Zdający przedstawia i ocenia wydarzenia, formułując logiczną wypowiedź pisemną:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) ocenia wydarzenia i procesy polityczne, społeczne,2) formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sprawach publicznych,3) wskazuje propozycje rozwiązań problemów społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata,4) ocenia działania grup społecznych, władz i obywateli z	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) charakteryzuje dylematy życia zbiorowego we współczesnym świecie,2) przedstawia propozycje planowania działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych i politycznych,

punktu widzenia różnych wartości (np. demokracji, tolerancji), 5) wypowiada się w formach przyjętych w życiu publicznym (np. przemówienie, głos w dyskusji, petycja, list do redakcji, pisma, radnego).	3) ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE dla osób niesłyszących

I. WIADOMOŚCI I ROZUMIENIE

Zdający zna i rozumie zjawiska oraz procesy z następujących obszarów:

- 1) społeczeństwo,
- 2) polityka,
- 3) prawo,
- 4) problemy współczesnego świata, które stosuje do opisu, wyjaśnienia i oceny poniższych zagadnień oraz problemów:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) życie społeczne – formy, prawidłowości, instytucje, 2) społeczeństwo polskie – struktura i problemy, 3) naród, patriotyzm, nacjonalizm, 4) państwo – geneza, atrybuty, funkcje, 5) demokracja – zasady, wartości, procedury, instytucje, 6) polityka – ideologie i doktryny polityczne, partie polityczne, kultura polityczna, 7) urządzenie Rzeczypospolitej Polskiej – konstytucja, organy władzy, samorząd terytorialny, 8) społeczeństwo obywatelskie – formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym, 9) prawo – funkcje, źródła, dziedziny, hierarchia norm prawnych, 10) sądy i trybunały w Polsce, 11) prawa człowieka i ich znaczenie we współczesnym świecie, 12) obywatel wobec prawa, 13) Polska w Europie, 14) Unia Europejska – instytucje, zasady działania, 15) stosunki, organizacje i instytucje międzynarodowe, 16) problemy współczesnego świata – konflikty, terroryzm, ubóstwo, choroby cywilizacyjne.	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) procesy społeczne, ruchy społeczne, 2) wartości społeczne – konflikty wartości, 3) społeczeństwo polskie – dynamika przemian, modernizacja, 4) historyczne i współczesne formy państw, 5) modele ustrojowe państw demokratycznych, 6) zagrożenia dla demokracji, 7) urządzenie Rzeczypospolitej Polskiej – zasady funkcjonowania organów władzy publicznej, 8) zasady tworzenia i egzekwowania prawa, 9) prawa człowieka – generacje, procedury ich ochrony, 10) elementy prawa cywilnego, karnego i administracyjnego, 11) zjednoczona Europa – szanse i bariery rozwoju, 12) zasady polskiej polityki zagranicznej, 13) wyzwania współczesności – globalizacja, migracje, ochrona środowiska naturalnego, genetyka.

II. KORZYSTANIE Z INFORMACJI

Zdający stosuje wiadomości i słownictwo do wyjaśnienia procesów zachodzących we współczesnym świecie:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) dokonuje selekcji i porządkowania faktów, 2) korzysta z różnorodnych źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym, 3) odróżnia informacje o faktach od opinii, 4) lokalizuje ważne wydarzenia i postacie życia publicznego w czasie i przestrzeni, 5) wskazuje przyczyny i skutki różnych wydarzeń i procesów, 6) rozpoznaje problemy społeczności lokalnej (uwzględnia problemy osób niesłyszących), regionu, kraju i świata, 7) znajduje i czyta ze zrozumieniem przepisy prawne odnoszące się do danego problemu, 8) wypełnia druki urzędowe, sporządza różnego typu pisma.	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) dokonuje krytycznej analizy materiałów źródłowych, 2) analizuje stanowiska różnych stron debaty publicznej.

III. TWORZENIE INFORMACJI

Zdający przedstawia i ocenia wydarzenia, formułując logiczną wypowiedź pisemną:

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1) ocenia wydarzenia i procesy polityczne, społeczne, 2) formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sprawach publicznych,	jak na poziomie podstawowym oraz: 1) charakteryzuje dylematy życia zbiorowego we

3) wskazuje propozycje rozwiązań problemów społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata, 4) ocenia działania grup społecznych, władz i obywateli z punktu widzenia różnych wartości (np. demokracji, tolerancji), 5) wypowiada się w formach przyjętych w życiu publicznym (np. głos w dyskusji, petycja, list do redakcji, pismo, radnego).	współczesnym świecie, 2) przedstawia propozycje planowania działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych i politycznych z uwzględnieniem potrzeb osób niesłyszących, 3) ocenia współczesne wydarzenia z punktu widzenia kultury i etyki życia publicznego.